

Список використаної літератури:

1. Асланян Г. Британський парламент: історія і сучасність// Парламент.- 2001.-№6.- С. 55
2. Великобританія: Церква, монархія, суспільство// Людина і світ. – 2000. -№10. –С. 20-23.
3. Гайдуков Л. Така не схожа на інших Велика Британія//Політика і час. –2003. –№12.-С. 88-90.
4. Кулачинський М. Парламентаризм у Великобританії: фактори та перспективи розвитку / Кулачинський Микола Миколайович ; Держ. закл. "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". - О., 2012. - 17 с.
5. Лапшин С.А. Політологія : навч. Посібн. для студентів усіх спеціальностей (доповнено) за ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.
6. Черінько, І. Нащадки вітанagemонтів : у пошуках оптимального реформування Палати лордів Великобританії / І. Черінько // Зовнішні справи. - 2007. - № 9. - С. 46-49

Федорова З., Гонало О.

ПОЛІТИЧНА СВОБОДА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ КАНАДИ

У статті аналізується політична система Канади та особливості її розвитку.

Ключові слова: політична система, держава, політична партія, парламентська демократія, конституційна монархія.

Нині Канада за формою правління є парламентською демократією і конституційною монархією, де англійська і французька мови визнані офіційними на федеральному рівні. Оскільки Канада входить до Британської Співдружності, главою держави є Королева Єлизавета II. У Канаді її представляє Генерал-губернатор пані Мікаель Жан. Керівництво державою здійснює голова уряду Прем'єр-міністр Канади, з 2006 р. цю посаду обіймає лідер консервативної партії пан Стівен Харпер. Законодавчу владу в країні здійснює двопалатний Парламент, який складається з Палати представників (виборні) та Сенату (призначені). Наразі у Канаді на федеральному рівні представлені чотири політичні партії: Консервативна партія Канади, Ліберальна партія Канади, Нова Демократична партія і Квебекський блок. Чинний уряд країни сформований Консервативною партією Канади [1].

Дана тема була розглянута у роботах наступних авторів В. Ажаєвої, А. Комарова, М.Василенко, А. Гриценко, В.Макара, О. Сича, О. Яроша та ін. Проте, незважаючи на те, що дана тема розглядалась низкою дослідників, все ж таки конкретне дослідження політичної системи Канади відсутнє, що й зумовлює актуальність дослідження.

Мета дослідження: проаналізувати політичну систему Канади, дослідити її переваги та визначити, який досвід можна перейняти для України.

Що стосується нашої держави, Канада й Україна мають тісні відносини, що ґрунтуються на історичному фундаменті більш ніж столітнього переселення українців у Канаду. Канада стала першою західною державою, яка визнала

незалежність України 2 грудня 1991 р. одразу після українського референдуму. Дипломатичні відносини між Канадою й Україною офіційно були встановлені 27 січня 1992 р. З того часу Канада й Україна підписали безліч угод та меморандумів про взаєморозуміння, які охоплюють такі галузі, як торгівля, технічне та військове співробітництво, взаємну юридичну допомогу. Зокрема Канадська міжнародна агенція розвитку має велику програму технічного співробітництва в Україні, зосереджуючи увагу на структурі управління, розбудові інституційних можливостей, укріпленні громадянського суспільства та зміцненні ядерної безпеки [2].

У другій половині ХХ ст. в розвинених демократичних країнах розпочався процес зміни принципових засад державного управління та підходів до його реалізації. За нових умов Канада не тільки виявилася життєздатною державою, а й досягла значних успіхів стосовно адаптації до нових реалій глобалізованого світу.

У сучасному світі держава зобов'язана вчасно та влучно реагувати на швидкі зміни політичних та економічних реалій, кризові явища, бути гнучкою і реактивною. Саме завдяки вчасним та продуманим реформам 1990-х рр., які були спрямовані на лібералізацію економіки, уряд Канади перетворив майже повністю аграрну державу в переважно індустріальну. Вчасна реакція уряду на зміну економічного та політичного порядку забезпечила успішний розвиток країни за наступних поколінь. Україна є молодого країною, яка не має у розпорядженні тих століть на поступовий розвиток демократії, які мали сучасні європейські та Північно-Американські країни. Саме тому, розробляючи адміністративні реформи в Україні, необхідно здійснювати ґрунтовний аналіз сучасних світових тенденцій у сфері державного управління та перспективи їх розвитку, застосовувати інструменти “нового публічного менеджменту”, упроваджувати принципи “належного врядування”, а також шукати нові підходи до розв'язання існуючих проблем. Також важливою складовою розробки реформ є вивчення внутрішнього стану та потреб державного управління [3].

Сучасний світ живе за законами ринкової економіки. У такому середовищі держава може успішно функціонувати лише за умов впровадження у державне управління принципів конкурентності, ефективності, результативності, рентабельності. Для цього необхідно використовувати та адаптувати ринкові механізми. Наприклад, принцип конкуренції можна реалізувати через залучення до співпраці з державними органами приватних фірм та організацій, які надаватимуть частину платних управлінських послуг населенню та залучатимуться до співпраці на контрактній основі [4; с. 189]. Ефективність та результативність досягається через упровадження механізмів, які використовуються в бізнесі. Були створені агентства із самостійним фінансуванням, яким держава делегувала частину своїх функцій та послуг, при цьому залишаючи за собою контроль за їх виконанням. Також були впроваджені нові форми фінансової та бюджетної звітності. У результаті цього

Канада ліквідувала зайві державні органи, скоротила штат державних службовців і заощадила значні кошти

Із середини ХХ ст. розпочалася нова епоха технічного прогресу, відбувся перехід від індустріального до інформаційного суспільства, яке з кожним днем розвивається все швидше й інтенсивніше. Як справжні представники цієї доби канадські громадяни прагнули отримувати точну інформацію про урядові програми та послуги. У результаті ефективного впровадження електронного урядування в Канаді надання послуг, розрахункові операції та взаємодія з громадянами та представниками бізнесу стали здійснюватися в електронному вигляді через електронні кіоски або мережу Інтернет [5]. При цьому позиція уряду Канади полягає в тому, що надання послуг через електронні засоби зв'язку має доповнювати, а не замінювати інші засоби комунікації. Діяльність уряду Канади стала більш відкритою та прозорою для громадян, адже будь-хто може ознайомитись зі звітами і планами будь-якого канадського державного органу на його офіційному веб-сайті. Впровадження електронного урядування за канадським прикладом могло б стати каталізатором активізації громадянського суспільства в Україні, дало б змогу підвищити якість державних послуг громадянам та бізнесу, зробити їх надання більш зручним для населення та економити державні кошти за рахунок зменшення кількості рядових виконавців.

Етичний кодекс та закони Канади висувають високі етичні та професійні вимоги до кожного державного службовця та депутата. Зв'язок між визначеними державою класифікаційними і кваліфікаційними стандартами дає впевненість у тому, що мінімальні вимоги, визначені для певної роботи точно відповідають основним функціям цієї посади. Під час підготовки в Канадській школі державної служби майбутнім державним службовцям не тільки надають необхідні сучасні знання та навички для професійного виконання службових обов'язків, а й прищеплюють базові цінності державної служби Канади. Кар'єрний розвиток державного службовця залежить від його професійного рівня, що визначається через кваліфікаційні іспити, які проводить Канадська школа державної служби, та оцінці фактичних результатів його діяльності. Завдяки наявності такої чіткої системи канадський державний службовець має стимул для успішного професійного розвитку. На жаль, в Україні кар'єрний розвиток часто пов'язаний з наявністю особистих зв'язків з високопосадовцями, а не з рівнем освіти, професіоналізму та результатами діяльності державного службовця. Це призводить до непрофесійності державної служби та корупції. Своім прикладом Канада показує, як за допомогою механізмів контролю та стимулювання можна сформуванати високоетичну та професійну державну службу [1; с. 53].

Звичайно, в умовах українських реалій важко спрогнозувати, які з моделей, імплементованих у практику державного управління західних країн, будуть ефективними та такими, що повністю відповідатимуть проблемам та потребам вітчизняного державотворення. Тому спроба реалізації однієї із західних концепцій державного управління не буде достатньо дієвою в Україні з огляду

на специфіку теорії та практики державного управління України. Використовуючи найкращий досвід західних країн, Україна має будувати свій власний шлях розвитку. Розробляючи концепції та стратегії розвитку України, держава має залучати представників всіх верств суспільства, враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін та працювати на засадах співробітництва, партнерства та компромісу, які стали основою сучасного політичного та економічного діалогу у внутрішніх та зовнішніх відносинах розвинених країн. Досвід Канади ще раз підтверджує, що продумані та узгоджені з громадянами реформи є запорукою успішного розвитку країни.

Таким чином, у політичній системі Канади перший план виходять політична свобода людини, її добробут, соціальна безпека, економічний лібералізм, світоглядний індивідуалізм, але при цьому вимагається повна законопослушність громадянина. Характерними рисами є чіткий розподіл влади, наявність механізму стримувань і противаг, високий ступінь організованості, стабільності, структурована багатопартійність. Таким чином, розглянувши особливості політичної системи Канади, можна сказати, що у її структурі є чимало принципів, на які варто звернути увагу нашій державі та перейняти досвід своїх зарубіжних колег, зокрема, ефективність та результативність реформ, технологічна сучасність, професіоналізм держслужбовців тощо.

Список використаної літератури:

1. Система державного управління Канади: досвід для України / уклад. О. І. Максимова ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка. - К. : НАДУ, 2010. - 60 с. - (Серія видань з міжнародного досвіду державного управління).
2. Responsible Government [Online] // The citizen's guide to the Alberta Legislature: Sixth Edition. – 2007. – Available : <http://www.assembly.ab.ca/pub/gdbook/CitizensGuide.pdf>
3. Segura E. Ukraine – Modernization of its Public Administration [Online]/ Dr. Edilberto Segura // SigmaBleyzer Investment Group Web Site. – Available : http://www.sigmableyzer.com/files/Public_Administration_Reform.pdf
4. Решота О. Удосконалення державного управління України із використанням досвіду зарубіжних країн: проблеми та перспективи / О.Решота. Збірник наукових праць “Ефективність державного управління”. – 2009. – Вип. 18/19. – с. 187 – 193.
5. Evans G. Country Reform Summaries: Canada [Online] / Gord Evans // The World Bank Web Site. – Available: <http://www1.worldbank.org/publicsector/civilservice/rsCanada.pdf>
6. Колодій А. Політологія: Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина, В. Харченко. – К.: Ельга, Ніка - Центр, 2003. – 664 с.
7. Лапшин С.А. Політологія Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.

Грабчак Ю., Мотузьяник О.

ФОРМА ДЕРЖАВНОГО ПРАВЛІННЯ ЯПОНІЇ

У статті проводиться огляд системи державного правління Японії, як однієї з найрозвинутіших країн світу.

Ключові слова: форма правління, монархія.